

بانک خاورمیانه
Middle East Bank

قانون جدید چک

مشخصات و الزامات دسته چک های صیاد

از ابتدای سال ۱۴۰۰ دسته‌چک‌های با طرح جدید منتشر و جایگزین دسته‌چک‌های صیادی موجود می‌شوند. این چک‌ها با رنگ بنفش و شناسه یکتای ۱۶ رقمی بر روی آن از سایر چک‌های قدیمی‌تر متمایز و تماما شامل قانون جدید چک می‌شوند. به این معنا که لازمه نقد شدن این چک‌ها، ثبت مشخصات چک (شامل: تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع) در زمان صدور توسط صادرکننده و تایید آن توسط ذینفع در سامانه برخط صیاد است. همچنین صدور این چک‌ها در وجه حامل امکان‌پذیر نیست و انتقال آن نیز باید در سامانه صیاد ثبت شود. با اجرای این قانون، اعتبار چک صرفا متکی بر لاشه کاغذی نخواهد بود و با پشتیبان‌گیری و ثبت اطلاعات چک در سیستم متمرکز بانک مرکزی، اعتبار چک افزایش می‌یابد و عملیاتی شدن این قانون وقوع جرائمی همچون جعل و سرقت چک به میزان قابل توجهی کاهش خواهد یافت. از طرف دیگر با توجه به الزام ثبت اطلاعات چک در سامانه صیاد بانک مرکزی، امکان نظارت دائمی و برخط بر افراد پرخطر برای بانک مرکزی فراهم می‌شود و افراد بدحساب و کلاه‌بردار امکان اخذ دسته‌چک را نخواهند داشت، چراکه استعلام سوابق، احراز ممنوعیت‌ها و صدور دسته‌چک به صورت متمرکز توسط سامانه بانک مرکزی و بر مبنای اعتبارسنجی انجام می‌گیرد.

مشخصات ظاهری چک‌های جدید

- رنگ این چک‌ها بنفش است.
- در چک‌های جدید شناسه یکتای ۱۶ رقمی در سمت چپ بالای هر برگ چک دیده می‌شود. همچنین QR کد نیز بر روی هر برگ چک چاپ می‌شود.
- عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است» بر روی چک درج شده است.

خلاصه الزامات قانونی چک‌های جدید

- لزوم ثبت تمام چک‌های جدید در سامانه صیاد، هنگام ثبت، تایید و انتقال
- ممنوعیت دارندگان چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، از صدور چک جدید و ثبت آن در سامانه صیاد
- لزوم صدور چک در وجه ذینفع مشخص و ممنوعیت صدور آن در وجه حامل
- جایگزینی پشت‌نویسی چک‌های طرح جدید از طریق ثبت انتقال در سامانه صیاد

مشخصات چک‌های جدید

صدور برگه چک‌های جدید در وجه حامل ممنوع بوده و لازم است تمام صادرکنندگان چک، چک‌های جدید را صرفاً در وجه گیرنده مشخص (شخص حقیقی/حقوقی) صادر کنند و گیرندگان چک نیز از پذیرش چک‌های مذکور در وجه حامل خودداری کنند. چک‌های جدید که بر اساس ماده ۶ قانون اصلاح قانون صدور چک صادر می‌شوند، قابلیت ثبت در سامانه صیاد را خواهند داشت و صادرکنندگان چک می‌توانند از طریق درگاه‌های بانکی و یا برنامه‌های موبایلی فعال در حوزه پرداخت کشور اطلاعات ذینفع به همراه مبلغ و تاریخ چک را در سامانه صیاد ثبت کنند. همچنین گیرندگان چک‌های جدید نیز می‌توانند از طریق درگاه‌های بانکی و یا برنامه‌های موبایلی فعال در حوزه پرداخت، وضعیت چک صادرشده برای خود را استعلام و تایید کنند. انتقال چک‌های جدید نیز در سامانه صیاد میسر بوده و چنانچه گیرنده چک پس از تایید اطلاعات آن متمایل به انتقال چک به شخص دیگری (شخص ثالث) باشد، این امکان در سامانه یاد شده با ثبت مشخصات ذینفع جدید (ثبت شناسه/کد ملی وی) برای وی فراهم است.

QR کد: چک شامل اطلاعات شماره سریال، شماره یکتا، بانک صادر کننده و شماره شبعا صاحب حساب چک

شماره سریال چک

لوگو بانک صادر کننده چک

محل درج تاریخ سررسید چک

ریز نوشته اختصاصی نام بانک در دور کادر تاریخ و کادر ریال به رنگ بنفش

درج عبارت کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است

لوگو چکاوک به رنگ متن چک

شناسه صیادی چک

صدور چک در وجه حامل امکان پذیر نیست

QR کد چک برای اتصال به سامانه وضعیت اعتباری

نوار ریز نوشته با ضخامت کانونی حاوی اطلاعات نام بانک و سری چک

درج نوار عمودی در ظاهر چک حاوی ارم بانک، نام بانک و سری چک

پشت نویسی (ظهور نویسی) چک برای انتقال به سایرین به صورت کاغذی امکان پذیر نیست و انتقال چک باید در سامانه صیاد ثبت شود

ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد برای ثبت، تایید و انتقال چک

۱. اینترنت بانک

«اینترنت بانک» خاورمیانه امکان دسترسی آنلاین به خدمات بانکداری را برای مشتریان محترم فراهم کرده است. از جمله این خدمات ثبت، تایید و انتقال چک در سامانه صیاد است. برای استفاده از اینترنت بانک خاورمیانه می‌توانید پس از مراجعه به شعبه، نام کاربری و رمز ورود خود را دریافت نمایید و از طریق وبسایت بانک خاورمیانه به نشانی www.middleeastbank.ir و انتخاب گزینه اینترنت بانک وارد سامانه شوید. برای دریافت بروشور اینترنت بانک خاورمیانه QR کد زیر را اسکن کنید.

۲. موبایل بانک

«موبایل بانک» یکی از خدمات بانکداری الکترونیکی بانک خاورمیانه است. به کمک این محصول، شما می‌توانید بدون محدودیت زمانی و با استفاده از گوشی تلفن همراه بسیاری از عملیات بانکی از جمله ثبت، تایید و انتقال چک در سامانه صیاد را به صورت الکترونیکی انجام دهید. برای نصب و راه‌اندازی موبایل بانک خاورمیانه QR کد بالا را اسکن کنید.

۳. اپلیکیشن‌های موبایلی حوزه پرداخت

۴. مراجعه به شعب بانک‌های عامل

به منظور ثبت چک، شخص صادرکننده صرفاً می‌تواند به بانک صادرکننده دسته‌چک خود مراجعه کرده و در زمان تایید دریافت چک نیز شخص تاییدکننده (دینفع) می‌تواند به بانک خود مراجعه کند و فرآیند تایید از سوی شخص و توسط بانک صورت گیرد.

فرایندهای مرتبط با چک در سامانه صیاد

۱. ثبت چک

صادرکننده چک باید پس از صدور چک فیزیکی نسبت به ثبت اطلاعات چک شامل تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع در برگ چک از طریق ابزارهای دسترسی در سامانه صیاد اقدام کند.

۲. استعلام و تایید دریافت چک (توسط ذینفع)

ذینفع یا دریافت‌کننده چک پس از دریافت فیزیک چک باید اطلاعات آن را از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد استعلام و تایید کند. در صورت تایید چک، چک در وضعیت ثبت نهایی تلقی می‌شود و قابلیت نقد شدن در سررسید را خواهد داشت. در صورت رد چک، ذینفع ضمن انتخاب حداقل یکی از دلایل مندرج در سامانه، می‌بایست فیزیک چک را به صادرکننده یا انتقال‌دهنده عودت دهد.

۳. انتقال چک (در صورت نیاز)

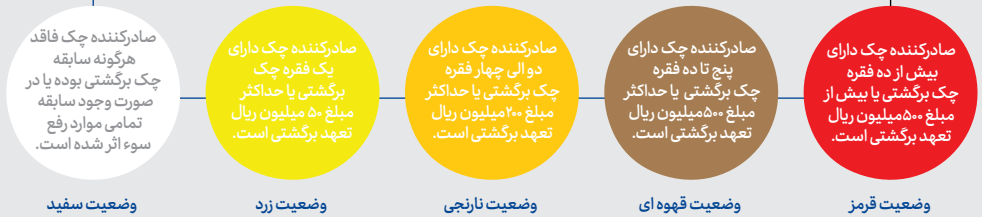
انتقال چک به شخص ثالث نیز مانند فرایندهای قبل نیازمند ثبت اطلاعات انتقال‌دهنده و دریافت‌کننده در سامانه صیاد است.

۴. استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک

امکان استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک از طریق ورود شناسه ۱۶ رقمی صیادی برگ چک در سامانه صیاد وجود دارد. علاوه بر ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد، خدمت مذکور از طریق سایت بانک مرکزی و سامانه پیامکی ۷۰۱۷۰۱ قابل دریافت است.

وضعیت اعتباری صادرکننده چک صیادی و تفسیر آن

ویژگی چک‌های جدید

- ملاک اعتبار و محوریت با اطلاعات ثبت شده در سامانه صیاد است و در صورت مغایرت مندرجات روی چک با اطلاعات سامانه صیاد، بانک از پرداخت وجه چک خودداری می‌کند. در ادامه، در صورت درخواست دارنده چک، بانک نسبت به صدور گواهی عدم پرداخت اقدام می‌کند.
- با اجرای قانون جدید صدور چک، آن دسته از چک‌های طرح جدید ثبت نشده در سامانه صیاد مشمول الزامات و سازوکارهای مقرر در قانون صدور چک نخواهند بود و صرفاً یک سند مدنی موید طلب به شمار می‌آیند.
- صدور چک برای ضمانت بلامانع است، ولی چک بدون تاریخ اساساً قابل وصول نیست.

محدودیت‌های دارندگان چک برگشتی

در قانون جدید چک، پس از ۲۴ ساعت از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، تمام بانک‌ها و موسسات اعتباری تا زمانی که از چک برگشتی رفع سوء اثر نشده است، محدودیت‌های زیر را نسبت به صاحب حساب و امضاکننده چک برگشتی اعمال می‌کنند:

۱. عدم امکان افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید؛ حتی صدور المثنی / تمدید تاریخ اعتبار کارت / کارت اعتباری و تسهیلات خرد
۲. مسدود شدن وجوه تمام حساب‌ها و کارت‌های بانکی و هر مبلغ متعلق به صادرکننده که تحت هر عنوان نزد بانک‌ها یا موسسات اعتباری موجود است به میزان کسری مبلغ چک و به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی
۳. عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی یا ریالی
۴. عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

آثار صدور چک بلا محل

صدور فوری اجراییه علیه صاحب حساب یا صادرکننده یا هردو توسط دادگاه‌ها تنها با ارائه گواهی‌نامه عدم پرداخت دارای کد رهگیری

مسدود کردن وجوه کلیه حساب‌های بانکی متعلق به صادرکننده چک به میزان کسری مبلغ چک

عدم افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید

عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی یا ریالی

نحوه رفع سوء اثر چک

- واریز کسری مبلغ چک به حساب از طرف صادرکننده چک به حساب جاری خود و ارائه درخواست مسدودی که در این صورت بانک مکلف است ضمن مسدود کردن مبلغ مذکور تا زمان مراجعه دارنده چک و حداکثر به مدت یک سال، ظرف مدت سه روز واریز مبلغ را به شیوه‌ای اطمینان‌بخش و قابل استناد به اطلاع دارنده چک برساند.
- ارائه لاشه چک به بانک
- ارائه رضایت‌نامه رسمی (تنظیم‌شده در دفاتر اسناد رسمی) از دارنده چک یا نامه رسمی از شخص حقوقی دولتی یا عمومی غیردولتی دارنده چک به بانک
- ارائه نامه رسمی از مرجع قضائی یا ثبتی ذی‌صلاح مبنی بر اتمام عملیات اجرائی در خصوص چک به بانک
- ارائه حکم قضائی مبنی بر نداشتن بدهی صاحب حساب در خصوص چک به بانک
- سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت مشروط به اینکه در خصوص چک مورد نظر دعوی حقوقی یا کیفری در دادگاه‌ها و مراجع قضایی طرح نشده باشد.

پیگیری و وصول چک برگشتی

روند پیگیری و وصول چک برگشتی به این صورت است که دارنده چک برگشتی می‌تواند از بانک تقاضای صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت و ثبت آنی اطلاعات چک برگشتی در سامانه یکپارچه بانک مرکزی کند. سپس با مراجعه به یکی از دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، درخواست دادرسی را ثبت کند. بعد از ثبت شکایت، قاضی پرونده در مدت کوتاهی شکوائیه و مستندات شاکی را بررسی می‌کند و در صورت عدم مغایرت مستندات با مفاد قانون جدید صدور چک؛ اجرائیه را صادر می‌کند. از لحظه صدور اجرائیه ۱۰ روز به صادرکننده چک برگشتی مهلت داده می‌شود که نسبت به تکمیل موجودی حساب اقدام کند، در غیر این صورت از طریق قانون «نحوه اجرای محکومیت‌های مالی» با صادرکننده چک برگشتی، برخورد می‌شود.

مراحل نقد کردن چک برگشتی طبق قانون جدید

تکلیف چک‌های موجود چیست؟

- چک‌های موجود می‌توانند به صورت اختیاری در سامانه صیاد ثبت شوند. البته بانک مرکزی در آینده، چک‌های موجود را جمع‌آوری و با چک‌های جدید جایگزین می‌کند و در این خصوص، فرجه زمانی مناسب را در اختیار مشتریان قرار می‌دهد تا مشکلی به وجود نیاید.
- نقل و انتقال چک‌های متعلق به دسته‌چک‌های قدیمی مانند قبل بلامانع است.
- چک‌های قدیمی به شکل سابق می‌توانند کارسازی شوند و بنابراین در وجه حامل نیز می‌توانند صادر شوند.